

КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН

УЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (БОЛЬШЕВИК) ЛАР ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТ, ШАХАР КОМИТЕТЛАРИ
ВА УЗБЕКИСТОН БЕР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 149 (6576)

27

июль

1946 йил

ШАНБА

БАҲОСИ

20 ТИЯНИ

БҲГҮНГИ СОНДА:

И. В. Сталин Чехословакия ҳукумат делегациясини қабул қилди (1-нчи бет).
СССР Министрлар Советининг Раиси И. В. Сталин ҳузурида Чехословакия Республикаси Министрлар Советининг Раиси К. Готвальд жаноблари шарафига зиёфат (1-нчи бет).
Совет Иттифоқи Маршали К. А. Мерецковга «Ғалаба» ордени ва Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновскийга Ленин ордени ва «Олтин Юлдуз» медали тоширилди (1-нчи бет).
ВЦСПСда — Касаба союз органларининг ҳисобот-сайлов мажлислари тўғрисида (1-нчи бет).

Пирмон Сентов. — Қорақалпоғистон янги бейишларини (2-нчи бет).
Иккинчи республика олимпиадасининг якуни (2-нчи бет).
М. Бобов. — Ғизали чоканга қилиш кечиктири (2-нчи бет).
Ш. Сотибоди. — Чўғда ҳамон бурлиш шўғ (2-нчи бет).
Ўзбекистонда миллий озодак қўзғолоғининг ўттиз йиллиги П. Миронов. — 1916 йилги Ғизах қўзғолоғи. З. Мавроний — Қўзғолоғи кунлари Фарғона водиси (3-нчи бет).
Ҳамид Ғулум. — М. Ю. Лермонтов (4-нчи бет).

Янгийулларнинг олижаноб ташаббуси

Ушбу саркарда ўртоқ Сталиннинг қўмондонлигида ватан урушида ёву душман устидан ғалаба қозongan қаҳрамон совет ҳалқи тинч қўрилиш даврига ўтиб, СССР ҳалқ хўжалигини тиклаш ва янада ривожлантириш сталинча тўғрисида беш йиллик планини амалга оширишга киришди. Халқ хўжалигининг барча соҳасида улуғвор программани мўддатидан олдин бажариб, мамлакатимизни янада бадавлат ва қудратли қилиш учун социалистик мусобақа кут қилиб кетди. Уруш жароҳатларини тугатиш, халқимизнинг фаровонлигини янада оширишга қаратилган бу мусобақа тўғрисида илмий-миллион ишчилар, колхозчилар, инженер-техник хонимлар, олимлар, саноаткорларни ўз қизга олмади. Буларнинг ҳарбири шу улуғ планини бажо келтиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб, совет гражданилик бурчларини шараф билан адо этишга қат'ий бел бондилар.

Иттифоқ ҳукумати, шахсан ўртоқ Сталин Ўзбекистонда пахтачиликни тиклаш ва ривожлантириш плани ҳамда чораларини белгилаб берди. Ўзбек халқи ана шу программа асосида пахтачиликни юксалтиришга астойдил киришди. Пахтакорларимиз сталинча тўғрисида беш йилликнинг биринчи ҳал қилуви йилида мамлакатга бир миллион 160 минг тонна пахта бериш учун курашмоқда.

Янгийўл районининг Каганович деҳқонлар пахтакор колхозининг а'золари яқинда мамлакатимиздаги барча техника ёкилари эгачи колхозчиларга мурожаат қилиб, сталинча тўғрисида беш йиллик планини тўла ва ошириб бажариш учун Бутун Иттифоқ социалистик мусобақасини бошлаб юборди. Пахтадан юмроқ ҳосил олишда, Бутун Иттифоқда илгोर ўрнини эгаллаган Янгийўл районининг пахтакорлари пахтачиликни юксалтиришда янгидан-янги олижаноб ташаббус кўрмоқдалар.

Кечга газетамизда Янгийўл районининг колхозларида 1946—1947 йиллар мобайнида хўжаликни янада юксалтириш ва маданий қўрилиш ишларини ривожлантириш юзасидан биринчи навбатда амалга оширилиши лозим бўлган тадбирлар плани э'лон қилинди. Янгийўлларнинг бу ташаббуси пахтачиликни ривожлантириш сталинча бешйиллик программасини мўддатидан илгари бажаришга пухта замин тайёрлайди.

Янгийўл колхозлари бу планда райондаги барча имкониятларни ҳисобга олиб, 1946 йилда ҳар гектар ердан олдиндан ҳосилни ўтган йилга нисбатан 8 центнер ошириш, 1947 йилда esa, ҳар

гектаридан район бўйича 34 центнер пахта ҳосили олишни белгилайдилар. Улар пахта майдонини кенгайтириш ва ҳосилнинг ошириш билан бирга беда, қанд лавлаги ва бошқа екинлар майдонини кенгайтириш ва уларнинг ҳосилини оширишни ҳам кўзда тутдилар.

Хўжаликни янада юксалтириш тадбирларини амалга оширишда улар биринчи навбатда қишлоқ хўжалик ишларини механизациялаштиришга қат'ий бел бондилар. Чунки, райондаги Каганович, Стаханов номли ва бошқа илгोर колхозларнинг тажрибаси пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг энг муҳим шарти — барча қишлоқ хўжалик ишларини, айниқса, қўзғолоғи қатор ораларини ишлашни дзизлик билан механизациялаш зарур эканлигини кўрсатди. Дарҳақиқат, колхоз хўжалигини барча қишлоқ хўжалик ишларини ва даставвал пахтачилик ишларининг механизациялаштириш меҳнат унумининг ошишини та'минлайди ва чинакам илгор агротехниканинг жорий этилишига кенг имконият очиб беради. Шунинг учун ҳам янгийўллар ушбу ишда пахтачиликни янада юксалтириш юзасида механизациялаштириш ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларидаги ишларни кенг суратда механизациялаштиришни мўлажаллайдилар. Бунинг учун мажбур тракторларнинг иш унуми оширилди, трактор паркларини янги тракторлар билан тўлдирди. МТСларни мамлакат тракторчилар билан тўла та'мин этилади, колхозлардаги қишлоқ хўжалик асбобларидан мукаммал фойдаланиш, ремонт ишхоналари тартибга солинади, колхозларда иш ҳайвонларини қўйайтиришга алоҳида э'тибор берилади.

Янгийўл колхозларининг планида икки йил ичида районда ирригация ва механизация ишлари бўйича катта ишларни бажариш ва колхозларда ердан фойдаланишни тартибга солиш мўлажалланди. 1947 йилда ҳамма сув ишхоналари янги ремонт қилинади.

Уруш йилларида турли таъкилотларга вақтинча фойдаланиш учун берилган ерларни тамоман колхозларга қайтариб олинди. Келас йилдан бошлаб, ҳамма екин майдонларида элмашлаб экин жойи э'тлоди. 1947 йилда пахта ва қанд лавлагидан мўл ҳосил етиштириш учун районда 100 минг тонна маҳаллий ўғит тўйланади.

Янгийўл районда жамоат хўжалигини юксалтириш юзасидан белгиланган тадбирлар колхозларнинг қалла, қанд лавлаги, чорва маҳсулотлари ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топишириш юзасидан давлат олдиди барт

мажбуриятларини ўз вақтида тўла бажаришга, колхозчилар оmmasининг иқтисодий турмушини кўтаришга ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни ахшилаш учун катта имкон беради. Шуни назарда тутиб, планда қишлоқларни обод қилиш, колхозларни электрлаштириш, маданий-маориф ва соғлиқни сақлаш ишларини ахшиллаш юзасидан муҳим тадбирлар белгиланди. 28 колхоз электрлаштирилади, ҳамма колхозчиларнинг уйлари ремонт қилинади, янгидан 316 та уй қурилади, ҳамма мактаблар ремонт қилинади.

Мамлакатимизда янги юксалиш даври бошланиб, халқимиз тинч меҳнат қилишга кўчди. Коммунистлар партияси, совет ҳукумати халқ хўжалигини ривожлантиришга ҳар тарафлама ғамхўрлик қилиб, катта ердам бермоқда. Ана шу ғамхўрликдан руҳланиб, Янгийўл колхозчилари тузган бу план республикаимиздаги барча район ва колхозларга намуна бўлдилар. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва ЎзК(б)П Марказий Комитети махсус қарор чиқариб, «бу планини ма'қуллади. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва ЎзК(б)П Марказий Комитети Министрликлар ва республика таъкилотлари зиммасига колхозларда хўжаликни юксалтириш ва маданий қўрилиш соҳасида белгиланган тадбирларни амалга оширишда Янгийўл район таъкилотларига ва колхозларига ҳар тарафлама ердам бериш мажбуриятини юкледи. Халқ хўжалигини юксалтириш сталинча бешйиллик планини тўла ва ошириб бажариш учун бошланган Бутун Иттифоқ социалистик мусобақасида қўшилган ҳарбир район ва ҳарбир колхозда ана шундай план тузиб, уни с'бси амалга ошириш керак.

Планда белгиланган тадбирларни амалга ошириш барча колхозчиларнинг ҳалол ва фидокорона меҳнат қилишларини, колхозларда давлат иттифоқи ва қишлоқ хўжалик артелининг Уставига қаттиқ риоя қилинишини талаб қилади. Колхозларда жамоат ерларини талон-тарож қилишга, колхоз мулкнинг ўғирланга қарши кескин кураш олиб бориш билан, мўл ҳосил етиштириш илгोर пахтакорларнинг тажрибаларини оммалаштириш, социалистик мусобақани янада қизитиш керак.

Маҳаллий партия ва совет таъкилотлари халқ оmmasининг ташаббусига бешчилик қилиб, ҳарбир район ва колхознинг сталинча тўғрисида бешйиллик план юзасидан ўз усталига олган мажбуриятларининг бажарилишини та'мин этишлари керак.

В Ц С П С да

Касаба союз органларининг ҳисобот сайлов мажлислари тўғрисида

ВЦСПС Президиуми қорхоналар ва муассасалардаги касаба союз органларининг ҳисобот ва сайловлари тўғрисида қарор қабул қилди.

Қорхона ва муассасалардаги касаба союз таъкилотларига касаба союз а'золарининг умумий мажлисларини мўтаваққия суратда ўтказиб туриш тақлиф қилинди. Фабрика, завод комитетлари, маҳаллий комитетлар ва цех комитетларининг ҳисоботлари ҳар йили камда икки марта янчи ва хизматчиларнинг йилинчиларида ешитилиши лозим. Комитетларнинг ваколат мўддати тамом бўлганидан кейин, ҳисобот-сайлов мажлисларини ўтказиш керак.

ВЦСПС Президиуми касаба союз демократиясига қаттиқ риоя қилиб, ҳисобот-сайлов мажлисларига пухта тайёрларлик кўриш зарурлигини та'кидлаб, барча касаба союз таъкилотларининг э'тиборини шунга жалб этади. Қорхона ёки муассасаларда ишловчи барча ходимларни бу мажлисларда қатнаштириш керак. Касаба союзларининг маҳаллий, республика ва область комитетлари ҳисобот-сайлов мажлисларида қатнашучи касаба союз а'золарининг э'тиборини СССР ҳалқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш янги бешйиллик планининг вазифаларини бажаришга жалб этишлари керак. (ТАСС).

Х Р О Н И К А

СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ, ўртоқ С. А. Лозовский Совет инфомация бюроси бошлиғи вазифасига тайинланди.

Ўртоқ С. А. Лозовский бошда янги ўтганлиги муносабати билан СССР Ташқи Ишлар Министрининг ўринбосари вазифасидан озоқ қилинди.

ЖУРНАЛ ТАХТАСИ

Ўзбекистон ССР Техника экинлари министрлигининг тавсиясига мувофиқ, трактор ишлари планини мўддатидан илгари бажарган қўйидаги МТСлар Журнал тахтасига ёзқаладилар:

8. Олтинқўл МТС (директори ўртоқ Болтабоев, старший механиги ўртоқ Власенко, партия таъкилотининг секретари ўртоқ Хайдаров), планини 1 июльда бажарган.
9. Учқўрғон 2-нчи МТС (директори ўртоқ Житенев, старший механиги ўртоқ Рёбов, партия таъкилотининг секретари ўртоқ Мирзаев), планини 5 июльда бажарган.
10. Молотов 2-нчи МТС (директори ўртоқ Содинов, партия таъкилотининг секретари ўртоқ Мирзанаримов), планини 7 июльда бажарган.
11. Наманган 1-нчи МТС (директори ўртоқ Михайлович, старший механиги ўртоқ Довиденко, партия таъкилотининг секретари ўртоқ Юлдошев), планини 10 июльда бажарган.
12. Воронихов 2-нчи МТС (директор вазифасини бажаруви ўртоқ Исмонил, старший механиги ўртоқ Абдуллаев, партия таъкилотининг секретари ўртоқ Мамахолинов), планини 10 июльда бажарган.
13. Иштихон МТС (директори ўртоқ Горенберг, старший механиги ўртоқ Низинов, партия таъкилотининг секретари ўртоқ Юлдошев), планини 10 июльда бажарган.
14. Саробий МТС (директори ўртоқ Залевский, партия таъкилотининг секретари ўртоқ Дусанберганов), планини 10 июльда бажарган.
15. Сталин районининг 3-нчи МТС (директори ўртоқ Матвеев, старший механиги ўртоқ Садиков), планини 15 июльда бажарган.

МАКТАБЛАРИНИ ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРЛАШ ОЙЛИГИ

Илғор районлар билан тенглашингиз

Наманган областининг меҳнаткашлари Тошкент қишлоқ район колхозчиларининг тажрибасидан намуна олиб, ўз кўчлари, материаллари ва мабағлари билан об'ектлардаги мактабларни ремонт қилиш ва ўқув йилига тайёриликни бошлаб юбордилар.

План бўйича бу йил областдаги 94 мактаб биноси катта ремонт ва 229 мактаб биноси кичик ремонт талаб қилиниши керак. 20 июльгача бу мактабларнинг қарийб ярми ремонтдан чиқарилди.

Ремонт ишларида, мактабни янги ўқув йилига тайёрлашда Ўқув райони ҳаммадан олдинда бораётир. Бу районда 15 июльгача мактаб биноларининг ремонтини тугатиб, 250 кубометр ўтин ташиб берилди. Чуст шаҳрининг меҳнаткашлари икки марта яшанбалик ўтказиб, шаҳардаги 5-нчи ва 7-нчи ўрта мактабларнинг биноларини катта ремонтдан ва 6 та ўқув йилига ўрта мактаб биносини кичик ремонтдан чиқардилар. Шу билан бирга, 180 кубометр ўтин ҳам тайёрлаб қўйилди.

Наманган райондаги колхозлар мактаб бинолари ва ўқув асбобларининг ремонтини ушшоқдак билан олиб бораётирлар. Қорағонлов қишлоқ советизаги «Намуна» колхозининг раиси ўртоқ Исоқовнинг ташаббуси билан бу ердаги мактаб биноси парта, доска, стол, стул ва скамейкалар ахшиллаб ремонт қилинди. Қиш учун 45 кубометр ўтин ҳам тайёрланди. Топбулоқ, Қўббиров, Сталин

СТАХАНОВЧИЛАР КҲУРОТЛАРГА ЮБОРИЛМОҚДА

Андижондаги 6-нчи ёғ заводининг маҳаллий касаба комитети май, июнь ойларидан заводнинг энг ахши стахановчиларидан 17 кишини маҳаллий кўроғларга, 20 кишини маҳаллий дам олиш уйларига юборди.

Ҳозир завод маҳаллий комитети ана 20 йўлнамалар олди. Бу йўлнамалар республикадаги энг ахши «Шоҳимардон», «Ялангач» кўроғларига ва Қрим, Кисловодск каби маҳаллий кўроғларига.

Заводнинг отоқдаги стахановчилардан Ватан уруши йилидаги Мамажонов, Қавдаровлар йўлнамалар олиб, дам олишга жўнаб кетдилар.

ЎзССР Техника экинлари министрлиги ва Ер ишлари министрлиги МТС лари бўйича 20 июльгача трактор ишлари планининг бажарилиши ҳақида ма'лумот

(Йиллик планга нисбатан процент билан).

Областьлар	Техника экинлари министрлиги МТС лари бўйича					Ер ишлари министрлиги МТС лари бўйича				
	Ҳаммаси	10 июльгача	20 июльгача	Ушбу	Трактор билан ер ишлари қилинган бўлиши	Ҳаммаси	10 июльгача	20 июльгача	Ушбу	Трактор билан ер ишлари қилинган бўлиши
Тошкент	87,6	3,6	98,9	90,7	81,0	50,1	19,6	71,7	0,7	—
Фарғона	85,6	2,4	92,8	91,1	84,0	53,4	7,2	—	—	—
Наманган	93,1	4,8	99,5	92,7	92,9	80,6	52,4	—	—	—
Андижон	91,2	2,7	99,7	101,1	88,6	46,9	9,9	—	—	—
Самарқанд	77,1	2,2	100,0	100,0	84,2	37,9	1,3	63,6	2,8	—
Бухоро	68,2	2,5	83,8	82,9	60,9	14,5	—	—	—	—
Қашқадарё	69,1	1,6	100,0	61,9	42,1	18,7	4,2	58,5	2,2	—
Сурхондарё	78,6	2,3	94,0	83,9	77,3	34,5	5,2	62,6	4,3	—
Хоразм	67,3	3,6	99,7	71,0	7,4	—	—	—	—	—
Қорақалпоғистон АССР	69,5	1,3	100,0	100,0	14,6	—	—	—	—	—
Ўзбекистонда ҳаммаси	80,9	2,9	96,3	90,8	71,9	40,0	12,3	63,0	2,2	—

Эслатма: Хоразм областининг ма'лумоти 10 июльда, Қорақалпоғистон АССР'нинг ма'лумоти 15 июльда берилган

ТОШКЕНТ ШАХАР КИРОВ РАЙОНИДАГИ БОҒ-ҚУЛ ҚУРИЛИШИДА

Илғор районга кўчма қизил байроқ топширилди

24 июльда Тошкент Киров районидаги боғ-қул қурилишида бар ярим минг киши қатнашган митинг бўлиб ўтди. Ер ишларининг бориши ҳақида қўрашнинг бошлиғи ўртоқ Максимов ахборот берди. — Июльнинг 20 куни мобайнида — деди ўртоқ Максимов — қурилишда 32688 кубометр ҳажмида ер қазилди. Қурилишда социалистик мусобақа асосида ишлаётган айрим район участкалари, бригадалар меҳнат унумини тобора ошироқдалар. 3—4 норма бажаришга стахановчилар сони кун сайин кўпаймоқда.

Митингда июльнинг иккинчи ўн кунидидаги мусобақа якунидаги ўқиб эшитилди. Биринчи ўқунда районлараро мусобақасида Марказий район участкаси (бошлиғи ўртоқ Қўқонбоев) гозиб чиқиб, ЎзК(б)П Тошкент шаҳар комитети ҳамда шаҳар совети ижроия комитетининг кўчма қизил байроғи ва биринчи пул мукофоти олиб олган эди. Марказий районда қурунлар иккинчи ўқунда ҳам фидокорона меҳнат қилишди. Улар шу даврга 8441 кубометр ер ишларини бажардилар. Ушбулик план 151 процент адо этилди. Марказий райончилар 20 кунда 40 кунга мўлажалланган ишнинг 77,5 процентини тамомладилар.

ЎзК(б)П Тошкент шаҳар комитети ҳамда шаҳар совети ижроия комитетларининг кўчма қизил байроғи ана Марказий район участкасининг бошлиғи ва унинг ёрдамчиларидан 4 киши мукофотланди. Шунингдек, қурилишда қудалик нормани 3—4 баравар ортдириб адо этган стахановчилардан 20 киши қизил байроқ билан мукофотланди. Булар орасида Абдуллаев, Ҳаҷатгуран, Ўғинаев (Марказий район), Турсунова, Қолматов, Волошина (Октябрь райони), Хошимов, Қўрбонев (Москва райони) ва бошқалар.

Митингда ЎзК(б)П Тошкент шаҳар комитетининг секретари ўртоқ Емцов нутқ сўзлади. Ўртоқ Емцов пойтахтни обод ва тўзгал шаҳарлардан бирга айланттиришда боғ-қул қурилишининг азамати ҳақида таъкирди.

Митинг охирида қурунларга Янгийўл театрининг артистлари томонидан катта қоперт қўйиб берилди.

Исфайрам ГЭСи қурилади

(«Кизил Ўзбекистон» мухбиридан)
Фарғона областининг Тошқоқ райондаги Сталин, Бўдёнйи номли ва «Янгийўл» колхозларининг ташаббуси билан Исфайрам сойига ГЭС қурилиши юзасидан қизил тайёргарлик қўйилди. Бу ГЭС колхозларнинг ўз кучлари билан қурилиб, «Заркент», «Бирлик» ва Оқубобоев қишлоқ советларидан хонадонларни ва район марказини ёритади.

Қурилишга бошлаб қилиб Сталин номли колхоз раиси Ленин ордени Тўхтабоев ва унинг сийёсий ишлар бўйича ўринбосари қилиб ЎзК(б)П район секретари Ўғинаев ўртоқлар тайинланди. 15 июльдан қурилиш бошланди. Сталин 1 сентябрьгача қурилиб ишга туширилиши керак.

И. В. СТАЛИН ЧЕХОСЛОВАКИЯ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ КАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси И. В. Сталин ва СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов 25 июльда Чехословакия Республикаси Министрлар Советининг Раиси К. Готвальд жаноблари, Ташқи Ишлар Министри Я. Масарик жанобларини ва Ташқи Ишлар Министрлигининг Бош Секретари В. Клементис жанобларини қабул қилдилар.

Қабул вақтида Чехословакия республикасининг СССР дағи элчиси И. Горак жаноблари ва СССР нинг Чехословакиядаги элчиси В. А. Зорин хозир бўдилар.

СССР МИНИСТРЛАР, СОВЕТИНИНГ РАИСИ И. В. СТАЛИН ҲУЗУРИДА ЧЕХОСЛОВАКИЯ РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ К. ГОТВАЛЬД ЖАНОБЛАРИ ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси И. В. Сталин 25 июльда, Кремльда, Чехословакия Республикаси Министрлар Советининг Раиси К. Готвальд жаноблари шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Чехословакия Республикаси Министрлар Советининг Раиси К. Готвальд жанобларидан ташқари, Ташқи Ишлар Министри Я. Масарик жаноблари, Ташқи Ишлар Министрлигининг Бош Секретари В. Клементис жаноблари, Чехословакиянинг СССР дағи элчиси И. Горак жаноблари, Маслаҳатчи И. Қашпарек, Ҳарбий Аппагше полковник Р. Мразек, Готвальд жанобларини кузатиб келган кишилар ва Чехословакия элчихонасининг а'золари хозир бўдилар.

Совет ҳукумати томонидан зиёфатда В. М. Молотов, А. И. Микоян, К. Е. Ворошилов, Л. П. Берия, А. А. Жданов, Г. М. Маленков, Н. А. Булганин, В. С. Абдукумов, А. Я. Вишинский, Совет Иттифоқи Маршали И. С. Конев, бронетанк қўшинлари Маршали П. С. Рыбалко, М. И. Радюнов, Г. М. Попов, СССРнинг Чехословакиядаги Элчиси В. А. Зорин, Н. Г. Пальгунов, генерал-полковник А. С. Жадов, А. П. Павлов, Ф. Ф. Молочков, И. А. Чичаев, Б. Ф. Подиероб ва бошқалар хозир бўдилар.

Зиёфат самийий дўстона вазиятда ўтди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ К. А. МЕРЕЦКОВГА «ҒАЛАБА» ОРДЕНИ ВА СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ Р. Я. МАЛИНОВСКИГА «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ ТОПШИРИЛДИ

Совет Иттифоқи Маршали К. А. МЕРЕЦКОВ япон империализмга қарши 1-нчи Ўзоқ Шарқ қўшинларининг олиб борган жанговар операцияларига раҳбарлик қилишда Олий Бош Қўмондонлигининг тошқирларини моҳирлик билан бажарганили ва бу операциялар натижасида муваффақиятларга эришганилини учун «Ғалаба» ордени билан мукофотланган эди. Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. МАЛИНОВСКИЙ япон империализмга қарши Забайкал fronti қўшинларининг жанговар операцияларига раҳбарлик қилишда Олий Бош Қўмондонлигининг

жанговар тошқирларини намунали бажарганили ва бу операциялар натижасида муваффақиятларга эришганилини учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини бериш билан бирга Ленин ордени ва «Олтин Юлдуз» медали билан мукофотланган эди. 24 июльда Кремльда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Н. М. Шверининг Совет Иттифоқи Маршали К. А. Мерецковга «Ғалаба» ордени ва Совет Иттифоқи Маршал Р. Я. МАЛИНОВСКИЙга Ленин ордени ҳамда «Олтин Юлдуз» медалини топширилди. (ТАСС).

Бухоро областида ғўзани чеканка қилиш кечикаётир

Бухоро областининг янги колхозчилар ғўзани ўз вақтида яхши сифатли чеканка қилиб, бошқа оқимларда. Вобшай район Халат қишлоқ советидаги Сталин номи колхозда чеканка қилишга шу йилда яхши билимдан тажрибани келтирилган, колхоз раиси ўртоқ Даврон Бобоқуллов ва ишбилармон келса-ларга чеканка қилинган ғўзаларни бир ағи олдин қўриқиб беради. Доспикот советидаги раиси ўртоқ Маъмуров билан бирликда чеканка қилиш ўқитишнинг таътири боради. Камчиликларни дарҳол тўлати. Колхозчилар ғўзани колхоз раиси кўрсатиб берадиган чеканка қилиб, ҳосилга ҳосил бўлимоқдалар.

Серилов районидagi «Янги Октябрь» ва Багановнинг номи колхозларда ҳам ғўзани чеканка қилиш яхши ўқитилмоқда. Шу сабабли бу колхозларнинг ғўзалари кун сайин салмоқли ҳосил олаётир. Чеканка қилинган ҳар тўп ғўзда 25—30 тагача кўсақ салаш мумкин. Колхозчилар ҳамма ердаги ғўзаларни бир тасдо сер ҳосил қилиш учун чеканка қилиш билан бирга, қатор орадарини кўлатишда қилиш, чопиш ва сугорилиш ҳам тинмай давом этдиримоқдалар.

Декан областида ғўзани чеканка қилиш бошлаб юборган колхозлар жуда кам. 20 июльгача ғўзанинг 30—35 процент чеканка қилиниши лозим бўлган. Ҳақиқатда Ҳали 10 процент ғўза чеканка қилинган эмас. Вақт ўтиб боришига қарамай, Қишлоқ, Шоғирмон, Бухоро районларида ҳам чеканка қилишга кўрашмаган эмас. Бу районларда қанча қатор ерда чеканка қилиниши ва қанча ғўзаларни чеканка қилиш кераклиги шу вақтгача аниқланмаган. Колхозларда чеканка қилинган ғўзаларни аниқлаш ва чеканка қилиш тўғрисида кўрсатма ҳам берилмаган.

Районга районда ғўзани чеканка қилиш аниқлаш кечикаётир. Бунинг сабаби шунки, колхозларнинг раислари райондан алоҳида кўрсатма берилганини кўриб, чеканка қилишга бошмай турибдилар. Район раҳбарлари эса, чеканка қилинган ғўза йўқ деган зарарин фикр билан колхоз-

ларга кўрсатма берибди. Ҳолбуки, чеканка қилишга етилган ғўзалар Коммуна қишлоқ советидаги Киров номи колхоз каби лагер колхозларига эмас, Камол Пулатов қишлоқ советидаги Жуков номи, «Янги ҳаёт» сингари қолоқ колхозларга ҳам 60—70 гектарга бор. Шунга қарамай, ғўзаларни чеканка қилишдан махсус олам ажратилмаган ва уларга чеканкани қандай ўқитиш тўғрисида ўргатилмаган.

Баган районда ғўзани чеканка қилишда агротехника қўлдан олиш қилинмаётир. «Қизил Октябрь» колхозда ўсиқ ғўзалар қилиб, бўйи паст, сийрак ғўзаларни чеканка қилинмоқда. Ҳақиқатда яхши парвариш қилинган ғўзаларни ўсишдан қолган ва панамаган 22 гектар ердаги ғўза ҳам чеканка қилинган. Шунга қарамай колхоз раиси Жилилов, ҳосилот советининг раиси Дибров ўртоқлар районда ғўзани чеканка қилиш яхши берибди қилиш рапорти берганлар. Улар 2 гектар мол еган ғўзаларни ҳам чеканка қилинган деб кўрсатганлар.

Чеканкани тўғри ва ўз вақтида ўқитиб, мўл ҳосилни таъминлашда агрономларнинг зиммасига катта вазифа юклатилган. Декан Бухоро областида бу масъулиятни ҳис қилаётган агрономлар жуда кам. Учасида агрономлар қишлоқ советининг турли хизматларини қилиб, ғўзаларни билан шуғулланибди. Вобшай райондаги 2-чи участка агрономларидан Оршов ва Назаров ўртоқлар колхозларда ғўза чеканка қилиш берибди қилинган бўғунай хабарлар.

Бухоро областида ғўзани чеканка қилиш аниқлаш кечикаётир, шунинг сифати пасаётган бўлса ҳам област партия комитети ва унинг қишлоқ хўжалик бўлими (муҳир ўртоқ Журав), област техника ёшлари бўлими (бошқари ўртоқ Абдуллаевлар), жиддий масъулият сезиётирлар. Ҳақиқатда област партия комитетининг ҳарбир бюро мажлисида ғўза парвариш ҳақида масала кўрилатиб, чеканка ҳечким ўқитилмаган.

М. БОБОШ

Ўрта Осиё республикаларига илмий экспедициялар юборилади

МОСКВА. Ўрта Осиё республикаларининг қадимги илмий ёдгорликларини ўрганиш учун бу республикаларга СССР Архитектура академиясининг илмий хизматлари боради.

Архитектура фанлари кандидати В. Воронин қадимги Саудия давлати замонида ҳозирги Тожикистоннинг жанубида Зороастрий хазинасида қўрилган биноларнинг қолдиқларини текшириш билан шуғулланади.

Фанлар академиясининг этнография институтининг директори профессор С. Толстов раҳбарлигида СССР Фанлар академиясининг Хоразмга жўяйилган археологик-этнография экспедицияси андиқ замонда нўжуга келган Ташкент қалъа шаҳрининг қолдиқларини ва жумладан Қизилқум

қўлида яхши сақланган қолган ҳамда шу шаҳар ҳокимиятидан билиниш қадимги замондаги уч қаватли саройини текшириш билан шуғулланади. Баландлиги 24 метр бўлган бу саройда 300 та яхши хўра бор.

Архитектор А. Прибытков Туркменистоннинг Серах шаҳри яқинидаги қадимги мақбарасини ўрганади. Прибыткова бундан ташқари ўтган йили ўзи текшира бошлаган ва Туркменистонда тамомла сарқанган қолган янги архитектура ёдгорлигини — Марк шаҳрининг яқинидаги Талахатан бобининг XI асрда қўрилган мақбарасини текшириб тугаллади. (ТАСС).

БИР КУНЛИК ДАМ ОЛИШ УЙИ

Самарқанддаги «Уроқ ва болға» консерв заводининг стахановчи ишчилари учун бир кунлик дам олиш уйи ташкил этилади. Дам олиш уйи завод яқинидаги

гулбоқда жойлашган, яхши усулланган. Дам олушлар учун яхши шартнош тугалланди. Ҳар акшамба кунда дам олиш уйида 20 стахановчи ишчи дам олади.

Қорақалпоғистон янги бешйилликда

1946—50 йиллар мобайнида СССР ҳақ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш бешйиллик пилани, Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг ҳақ хўжалиги ва маданиятининг Совет Иттифоқининг барча бошқа республикалари сингари янада ривожлантириш учун катта имкониятлар очиб берибди.

Республикамизнинг тўртинчи бешйилликда асосий ҳақ хўжалик вазифаси—пахтачиликни зўр бериб ривожлантиришдир. Биз, 1947 йилда пахтачиликни урушдан аввалги даражасига етказишмиш. 1950 йилда эса, пахта майдонларини 1940 йилдаги қараганда 55 процент оширишимиз лозим. Бешйилликнинг охирида бориб, пахта ҳосили урушдан аввалги 13 центнер ўрнига, гектардан 20 центнергача етказишимиз керак. Қорақалпоғистон ҳақ 1950 йилда бориб қолганда 1940 йилдаги 70 минг тонна ўрнига, 168 минг тонна аниқ қилиб пили арим марта ортқ пахта топшириш лозим.

Пахтачиликни аниқ шундай тез сўрашлар билан ривожлантиришга биз қишлоқ хўжалигининг ҳамма соҳаларини—юксак даражада механизациялаш ва агротехника аниқлашга қўйишнинг асосий вазифаси эришимиз мумкин. Қишлоқ хўжалиги ишларини механизациялаш даражаси асосан 1950 йилда бориб, пахтачилик баҳорини ер ҳайлаш ишларида 90 процентгача, чинг етқида 85 процентгача, култивацияда 85 процентгача, оқилган пахтачи теримиш 30 процентгача, кўсақ теримиш 85 процентгача, ғўзаларни олиб олишда 90 процентгача етказилган. Тракторлар сонини аниқлаш қўйишдир. Янги шу йилнинг ўзигагина республика 100 та янги трактор олади, дастлабки машиналар ҳазир қолди бошланди.

Янги бешйилликнинг биринчи йилида Қорақалпоғистон пахта даладан за-

Пиржон СЕИТОВ

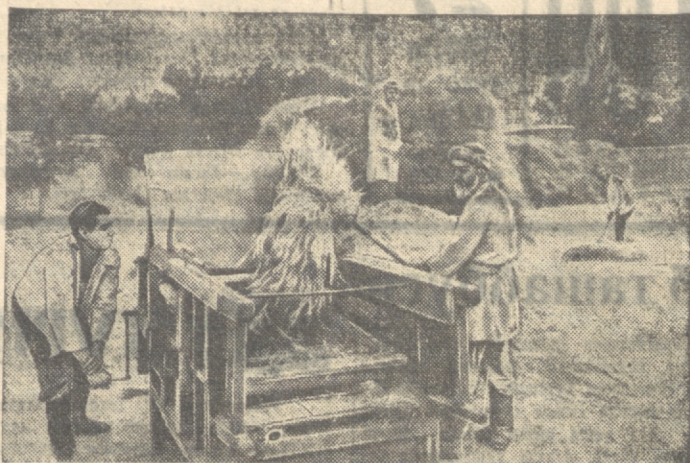
Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси.

рур бўлган миқдорда минерал ўғит била таъмин этилади. Шу билан бир қаторда, минерал ўғитларни ташиб олиш қийинчилиги ҳисобга олиб, республикамизнинг ўзиде фосфорит бўлган жойларнинг дўшима равнишда қидириш ишлари кўзда тутилган. Бундан мақсад маълум ўғит ишлаб чиқаришнинг республикамизнинг ўзиде ўзлаштиришдир.

Пахтадан мўл ҳосил олишда тушроқнинг эзотини бойлатишдан, ериш юмшатишдан бунда жуда муҳим роль ўйнайди. Бела уруш таъбириш Қорақалпоғистонда гўл катта аҳамиятга эгадир. Ана шунинг учун ҳам бедачиликни ривожлантиришга катта эътибор берилади. 1950 йилда бориб, беда экинларининг умумий майдони 1940 йилдаги 40 минг ўрнига, 66 минг гектарга етказилган. Лоқ хўжалиги, илачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик ва бошқа соҳалар ҳам ҳар тарафлама ривожлантирилган.

10 минг гектар янги ер очини кўзда тутилган. Янги янги проталая қўрилган олиб берибди Пахтачи қаналигида республикамизга 16 минг гектар янги ериш сугорилиш имкон берилади. Ленин номи канал қўрилиши битгандан кейин маҳсулдор ерларнинг майдони 8 минг гектар қўйлади. Иригалик-мелорация ишларида 100 миillion сўм сарф қилин кўзда тутилган.

Чорвачиликни янада ривожлантириш—энг муҳим вазифалардан биридир. 1950 йилнинг охирида бориб, йиринч қорамоллар сонини 1945 йилнинг бошидагига қараганда 43 процент қўйишдир, қўй эчкилар сонини 75 процент, отларнинг сонини 46 процент, тузалар сонини 15 процент қўйишдир кўзда тутилган.

Тошкент области, Калинин районидagi Ворошилов номи колхозда ўрилган қизил қишлоқ.

Чустда ҳамон бурилиш йўқ

Олмас қишлоқ советидаги «Тоғмас», «Бирлик», Сталин, Ленин номи колхозларининг пахта даладарини айланган чқисанга баҳришга очилди. Бу колхозларнинг ғўзаси яхши парвариш қилингандан бир текис ўсиб ҳосилга кирган. «Тоғмас» колхозининг ва центнерчи Долаҳон Сайдалиев, Махмуд Улуғбоев бошлиқ бригадалар атрофда шохлаб қийғос кўскалаган ғўзаларни чеканка қилишга киришдилар. Ленин номи колхозда ғўзаларни қўшмача оқилантириш мақсадида «Гўшти» қилиб оқилмоқдалар.

Олмас қишлоқ советидаги мақсуд колхозлар билан ер-сув шартнош бир хил бўлган. Ақча қишлоқ советидаги колхозларда ақча бутунай бопқанда, бу ердаги «Янги қишлоқ» колхозда ғўзалар яхши парвариш қилингандан ҳалигача ҳосилга кирган йўқ. Колхоз 300 гектар ердаги ғўзалар 180 гектарини ҳали 2-чи чопи қилинган эмас. Ҳақиқатда қатор орадарини ишлаш учун ажратилган 265 колхоздан ҳар кун 150—160 кишигина ишга чиқарилади. Қолганларининг қардас, нима иш билан бандлигини колхоз раиси Назаровнинг ўзи ҳам билимайди. Зевеи бўлиб ишлаш принципи бузилган. Далага чиққан колхозчилар бир ерда ҳақ урушда ишлайдилар. Шунинг учун ҳам иш сифати жуда паст бўлади. Чопи 6—8 сантиметрдан ошмагани каб, ёввойи ўтларнинг илгани қарқмай қолди кетади.

«Сабабот» колхозидagi ақча бундан ҳам баттар. Бу ерда ғўзага беришган сув билан колхозчиларнинг томордалари ва колхознинг қора экинлари сугорилган. Кечиктирилган ақча бундан ҳам баттар. Бу ерда ғўзага беришган сув билан колхозчиларнинг томордалари ва колхознинг қора экинлари сугорилган. Кечиктирилган ақча бундан ҳам баттар.

«ҚИЗИЛ УЗБЕКИСТОН»НИНГ ЕРДАМИ БЛАН

„Теша тегмаган сатрлар“

ҚАРШИ («Қизил Узбекистон» муҳбирини). «Қизил Узбекистон»нинг шу йил 7 июль сонида юртимизда сарқалда остида матбуот обзори босилди, унда Ҳақ(6)П Қашқадарь област комитетининг органи «Қашқадарь ҳаққати» газетасида йўл қўйилган жиддий ҳақлар танқид қилинган эди.

Ҳақ(6)П Қашқадарь област комитетининг ақчиде бўлиб ўтган бюро мажлиси «Қашқадарь ҳаққати» редакциясининг

ишнинг муҳокама қилиб, обзори кўрсатилган камчиликларни тўғри деб топди. Обзур бюроси газетанинг матбуотчилик ақчилиши ва жиддий муҳокама қилиш оммабон қилиб чиқариш чоралари ҳақда қарор қабул қилинган ва «Қашқадарь ҳаққати» газета редакциясида конкрет топшириқлар берди. Бу тўғрисида обзур бюросининг чиқарган қарорини областдаги район газеталарининг редакция коллективларида муҳокама қилиш зарур экани алоҳида кўрсатиб ўтилди.

маблагининг умумий суммаси бешйилликда 13 миллион сўмдан кўпроқ бўлади. Балиқ саноатини ривожлантиришга ҳам катта аҳамият берилади. Мўйноқ балиқ-ғўш консерв комбинатининг қурилиши тугалланган, барча балиқ воддаларини қайта қуриш, мелорация ишларини амалга ошириш, кўпроқ юк ташилдиган янги катта флот қуриш кўзда тутилган. Балиқ овозчи колхозларга хизматини ақчилиш учун икки хизматли моторли балиқ овлан станцияси ва механика ишхонаси қурилган. Мўйноқ комбинати консерв ишлаб чиқаришда 1945 йилдагига қараганда 165 процент қўйирилади.

Уй-жой коммунал қурилишини зўр бериб ривожлантириш мўйдаланади. Нукусда министрлар уйи қурилади. Бу бунда асосий министрлар ва республика ташкилотлари жойлаштирилади. Янги район марказлари — Қорузак, Халқобод Советлар Уйи қурилоқчи. 1947 йилда Нукус водородли қурилиш битказилган. Нукус, Қорузак, Шуманай, Қишлоқ ва Шоббоз районларига янги ҳаммомлар солиш кўзда тутилган.

Сталинча бешйиллик ичиде маҳаллий саноат, ҳунармандчилик кооперацияси ва янвалилар кооперацияси корхоналари ҳам аниқ кенгайтирилган. Маҳаллий саноат корхоналарининг бешйил ичидеги умумий маҳсулоти қарийб икки марта қўйишдир лозим. Кенг истеъмол молларининг сифатини ақчилишда алоҳида эътибор берилади. Маҳаллий саноат қўлимлари кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришда маҳаллий хомашдан мумкин қадар кўпроқ фойдаланишга эришишлари лозим.

Тўртинчи сталинча бешйиллик ҳақ маданиятини кўтариш соҳасида ҳам жиддий вазифалар қўймоқда. Қорақалпоғистонда шу яқин вақт ичиде янги янги янги мактаб қурилади, қишлоқ педагогика институтини қуришни қўйиб юборилди. Республикдаги барча мактабларни керакли жиҳозлар билан таъминлаш, уларни электрлантириш

ИККИНЧИ РЕСПУБЛИКА ОЛИМПИАДАСИНИНГ ЯКУНИ

24 июльда Горький номи театр биносиде бадий ҳаваскорлик ва ҳақ ижоди иккинчи республика олимпиадаси қатнашчиларининг кўрғин ақуларига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди. Кечада пойтахтининг саноат ва адибёт арбоблари ҳамда жамоатчилик вакиллари ҳам иштирокчилар.

Ҳақ(6)П Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Султонов республика олимпиадаси ақуларига ҳақма ахборот берди. Ўртоқ Султонов, Улуғ Баган уруш ишларининг қийинчиликлари қарамай, ҳақимиз маънавий жиҳатдан тараққий этишда давом этганини ўз бадий ҳаваскорлиги ва ҳаққий санъатининг ижодий тақомиллаштирилганини таъкидлаб ўтди.

Жумладан, ҳозиргина тугатилган олимпиадининг муваффақият қозонганлиги бунда даъво бўла олади. Жойларда ўқитилган дастлабки кўриқда турли жағрафдаги 1200 та бадий ҳаваскорлик коллективлари қатнашди. Бу коллективларга 20 миillion ортқ киши уюшган эди, 2900 дан ортқроқ киши ўз маҳоратини намоий қилиш учун Тошкентга келди. Кўриқ ақуларини ошдиришда аниқ, йилги қатнашчилари уш қадимги маъқуллашлар. Тошкент шаҳар ҳаваскорлик коллективининг биринчи оиди. Пойтахт ҳаваскор коллективларининг қатнашчилари турли жанрдаги ақулар репертуарда спектакль ва ўйналар кўрсатди, уларни жуда маҳорат билан ижро этишди. Иккинчи ўрини Самарқанд ва Наманган областларининг коллективлари олдилар. Тошкент ва Фарғона областларининг коллективлари учинчи ўрини олдилар. Қорам қалпоғистон вакиллари бешинчи ўрини эгаллашди.

Ҳаваскор коллективларининг ўртасида биринчи ўрини Ўзбекистон меҳнат реперварлари бопқармаси ўқу юртлари, Чкалов номи завод, педагогика ва индустриал институтларнинг коллективлари олдди. Иккинчи ўрини «Қизил тоғ» тикув фабрикаси, эгар-жабул фабрикаси, Наманган областидаги Ленин номи колхоз бадий ҳаваскорлик коллективлари эгаллашди. Тошкент юридик институтини ва Тошкент областининг Чирчиқ шаҳар коллективлари учинчи ўрини олдилар. Маҳаллий саройлари ва клубларидан тўқимачиларининг маҳаллий саройи биринчи ўрини эгаллади, тикувчиларининг маҳаллий саройи иккинчи ўрини ҳамда «Оқангарон кўмир қони» трести тоқимачиларининг клуби учинчи ўрини оиди.

Драматик тўғараклар индустриал ва педагогика институтлари ҳузуридаги Ўзбек драматик тўғараклар («Тоҳир ва Зухра» спектакли учун) ҳамда индустриал институт ҳузуридаги рус драматик

тўғарак («Меҳмонхона бекаси» спектакли учун) биринчи ўринни эгаллашди. Тўқимачилар саройи ҳузуридаги тўғарак («Ижтисоф Серигов» спектакли учун) ва электромеханика техникуми ҳузуридаги тўғарак («Ўғаллар бағишда сарқушани» спектакли учун) иккинчи ўрини эгаллашди. —Ҳақ(6)П Ички ишлар министрлиги ўт ўқирин-техника мактаби ҳузуридаги ва юридик институтини ҳамда «Оқангарон кўмир қони» ҳузуридаги драматик тўғараклар учинчи ўрини эгаллашди.

Ашула ва рақс ансамбльлари ўртасида Чкалов номи завод коллективининг ансамбли биринчи ўрини, Тошкент темир йўли провондчиларининг ансамбли ва Ички ишлар министрлиги алоқ тўзатиш-меҳнат лагерлари колониясининг ансамбли иккинчи ўрини, Андижан об-ластидан келган колхозчилардан ака-ука Ҳамидовлардан иборат беш кишилик ансамбль учинчи ўрини эгаллади.

Музыка коллективлари ўртасида Андижон ҳунар мактабининг джаз-оркестри биринчи ўрини, «Калининшифт» трестининг джаз-оркестри иккинчи ўрини оиди. Тошкент трамвайи тоқимачиларининг миллий музыка оркестри билан Фрунзе номи завод (Чирчиқ шаҳри) миллий музыка оркестри учинчи ўрини олдилар. Рақс коллективлари ўртасида 2 ва 4-чи ҳунар мактаби ҳамда 1-чи темир йўл мактабининг ансамбльлари биринчи ўрини, эгар-жабул фабрикаси, «Оқангарон кўмир қони» ва Тошкент қишлоқ районининг ансамбльлари иккинчи ўрини ва Сталин номи тўқимачилик комбинатининг коллективини учинчи ўрини эгаллади. Қор коллективлари ўртасида Самарқанд мактабига тарбия муассасалари тоқимачи коллективлари биринчи ўрини, Чкалов номи завод, 1-чи темир йўл мактаби ва Чирчиқ шаҳридаги ўқимачи қор коллективлари иккинчи ўрини, «Оқангарон кўмир қони», «Қизил тоғ» ва пойтахт фабрикалари коллективлари учинчи ўрини эгаллади.

Ташкилот комитети ва олимпиада бюроси ҳақ бахшилар, ашулачилар, рақсчилар, музикачилар, ақилчилар, бадий ўқит усталари ва бошқа жағрларнинг вакилларида 200 та яқин кишилик алоҳида суратда иштирок этиш ва уларни мувофотта тақдим этиш.

Ҳақ(6)П Марказий Комитетининг сарқарари ўртоқ Усмон Юсупов олимпиада қатнашчиларини Ҳақ(6)П Марказий Комитети ва Ўзбекистон ҳукумати номи билан табриқлади. Ўртоқ Юсупов ўзининг сўзиде ўзбек ҳаққ маданиятини янада юксалтиришда бадий ҳаваскорлик, ҳақ ижоди роқ катта аҳамиятга эга эканини ўқдириб ўтди.

Иккинчи охирида олимпиада қатнашчилари учун концерт берилди. Концертда Ўзбекистон пойтахтининг энг ақши артистлари қатнашдилар. (ҲақТАГ).

КОЛХОЗЧИЛАРГА ТИББИЙ ЕРДАМ

Нобоскан район соғлиқни сақлаш бўлими (муҳир ўртоқ Сиддиқов) меҳнаткашларга тиббий ердам беришнинг кундан-кун яқинламоқда. Тиббий хизматлардан 10 киши қишлоқ советларига чиқиб кетди. Улар колхозчилар билан яқиндан боғланиб, иш олиб беришмоқдалар. Биринча «Намуна» қишлоқ советидаги колхозларда 7 жойда тиббий ердам пункти ташкил қилинди.

Бу йилда врач ўртоқ Норматов раҳбарлик қилмоқда. Унинг яқиндан берган ердами туфайли қишлоқ советидаги ҳақми колхозларда болалар муассасаларининг ишлари ҳам ақинланди. Ўртоқ Норматов дала бригадаларида «Безгака қарши кураш чоралари» тўғрисида бирнеча мўста суд-ба ўқитди.

Қорақалпоғистон саноати ва қишлоқ хўжалигининг туркираб ўсиши нағижасида юк обороти ортади. Янги юк минг-ларча тонна юк ташини қорак бўлади. Тобора кўп миқдорда ташилдиган юкларнинг тегишли жойларга етказиб бериш учун транспорт ташкилотлари—сув, автомобиль ва ҳаво йўлларининг ишлари ула-кесил ақинлаш ва қулайтириш талаб этиди. 1947 йилда Нукус-Ташкент йўлида 145 километр масофани қисқа пили темир йўл қуриш юзасидан қидириш-лояқалаш ишлари бажарилади. Демак, Қорақалпоғистонда биринчи марта темир йўл қурилади.

1946 йил сталинча тўртинчи бешйилликнинг биринчи йилидир. Шу йилнинг пилани бажариш оқимиде турган вазифаларни муваффақиятли ҳақ қилишга замин тугатилди. Қорақалпоғистон АССРнинг барча меҳнаткашлари—ишчилар, колхозчилар, интелегентлар Совет Иттифоқининг қудратини янада муқтақамлаш республикамизда ҳақ хўжалиги ва маданиятини янада гуллашнинг шарафига зўр бериб астойдил ишлаймиз.

Ҳозир мамлакатимиздаги илғор корхона коллективларининг ташаббуси билан ҳамма жойда Бутун Иттифок социалистик муассасаси қилиб бораётир. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари муассасаларга қўшилиб, тўртинчи сталинча бешйиллик пилани тўла ва ошириб бажариш юзасидан конкрет мабуриятлар қўйишди. Қорақалпоқ ҳаққи бошмечилар партиясини, ўртоқ Сталиннинг раҳбарлиги остида, рус ва ўзбек ҳаққи ҳамда Совет Иттифоқининг барча ҳақлари билан аж-рамас дўстона асосда ишлаб, бутун куч ва гайратини ўз олдига қўйилган вазифаларни шараф билан адо этиш ва янги галабалар сари шондор билан олаб бориш учун сарфлайди.

Ўзбекистонда миллий озодлик кўзғолонининг ўттиз йиллиги

Кўзғолон кунларида Фарғона водиси

Кўзғолончилар марширонли Маҳмудбек деган мингбошини ўлдирмоқдалар.

Рассом Ф. Гаврилов чизган сурат.

Ўзбек халқи бундан 30 йил муқаддам, 1916 йил июль ойида чор ҳукуматининг «бегона халқлар»ни мардиорлинка олиш тўғрисидаги фармойишига қарши, чоризмнинг талончиликдан иборат мустамлакачилиги эибатига қарши кўзғолон кўтарди. Кейинчалик Урта Осиёдаги маълум халқлар чунончи қозонлар, турманлар, тожинлар ва иригилар ҳам чор империализмининг зулмига қарши курашга оғландилар.

Ленин чор Россиясини «халқлар турмаси» деб атаган эди. Чоризм кулликка солинган халқларни ээди, талади, уларни бир-биридан ажратди. У вақтда барча меҳнатчиларнинг аҳоли оғир эди, айниқса рус бўлмаган миллатларнинг, шу жумладан ўзбек халқининг аҳоли мушкул эди. Чоризм Урта Осиё халқларининг миллий давлат бўлишига ва маданиятининг юксалишига йўл бермади.

Оғир урушда мағлубиятга учраган чор ҳукумати Урта Осиё халқларидан фронт орқасида ишлаш учун зўрлик блан

КУКОН УЕЗД БОШЛИГИНИНГ 1916 ЙИЛ 9 ИЮЛЬДА ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ХАРБИЙ ГУБЕРНАТОРИНОМИГА ЮБОРГАН ТЕЛЕГРАММАСИ

Бугун эрта блан соат бешларда кўп кишидан иборат оломон Аравон волостидаги Гозиевнинг қишлоғида воқоат ҳолини маҳкамасига келди ва ушбу воқоат охири, кўчага суқраб чиқарди. Воқоат ҳолини, унинг илбирси, яна бир олами ўлдирди. Тўпчанчадан ўз ушбу воқоат, оломондан бир киши ўлдирди. Мен полициячиларни тўпчанча, 25 кишидан иборат ҳарбий қисм чақирдим.

Буллар воқеа юз берган жойдаги йиғилишларни ўраб олдилар. Мардиорликка одам олиш муносабати блан тартибсизликлар юз берди. Бу тўғрисида шу оқдаёқ терговчи хабар берилади. Текшириш даври атоқда, 328 киши қамолда олинди.

Асл нуқсасига подполковник Китаев қўй қўйган. (УзССРнинг Марказий давлат тарих архиви).

АНЛИЖОН УЕЗДИ БОШЛИГИНИНГ 14 ИЮЛЬДА ФАРҒОНА ГУБЕРНАТОРИНОМИГА ЮБОРГАН ТЕЛЕГРАММАСИ

Уезддаги маҳаллий маъмулар шу калар кўриб қолдиларки, улар қонли ўч элинишдан ҳайиқиб, волостлардан илларга қочмоқдалар. Ҳукуматнинг обрўсини кўтариш жуда зарур деб ҳисоблайман. Аҳолини тиқитиш мақсадига ўз участкаларини айланб чиқиб учун илриставлар юборилсин. Бунинг учун

ҳарбир илриставнинг илтибериға бир взвод казак берилсин. Казаклар бўлмаса илриставларнинг муваффақиятли илристави асло мумкин эмас. Фармойиш беришнингизия кутаман.

Подполковник Бржезинский.
(УзССРнинг Марказий давлат тарих архиви).

1916 йилги Жиззах кўзғолони

П. МИРОНОВ

1916 йилда бутун Урта Осиё, айниқса ҳозирги Ўзбекистон катта халқ кўзғолони гирдобига қолди.

Кўзғолонда Сирдарё, Самарқанд ва Фарғона вилоятларининг маҳаллий аҳоли қатнашди. Самарқанд областида халқ кураши 5 июльда Ургут қишлоғида бошланди ва 13 июльда келиб, Жиззах шаҳри ва Жиззах уездидаги пен халқ оммасининг кучли кўзғолонига айланб кетди. Жиззахлиларнинг қуролаи кўзғолони 1916 йилда Ўзбекистонда бошланган халқ-озодлик ҳаракатининг энг ажаси минган пайти бўлди.

Жиззахда салдо-солиқ муносабатлари аянча авж олган, маҳаллий савдо буржуазиясининг каттагина гуруҳи аччаклашган, барқарор тоғри эди. Шу сабабли аҳолининг сифий табақаларга ажрасини ҳам аққол кўзга ташланган ҳолда эди.

Чор мустамлакачилар Жиззах уездининг ҳақиқия илбатдан ҳужумини, айниқса биринчи жаҳон урушида яна ҳам кучайтирилди. Бу парса маҳаллий деҳқонлардан маҳсулдор ерларни тортиб олиш ҳамда уларни Мирзачўлнинг суғорилган ерларига қўйишга ўз ифодасини топди.

Маҳаллий деҳқонлардан энг ахши маҳсулдор ерларининг тортиб олиниши ва бу ерларнинг чор мустамлакачиларига берилиши, шунингдек катта ерлардаги феодал-бойлар илтибериға бўлиши ерли ва ерси деҳқонлар қаторида тобора келгайириди, дилшоҳда камбағалликни кучайтирди.

Уруш йиллари Жиззах шаҳри ва Жиззах уездининг меҳнатчиларининг аямасига яна ҳам оғир юк бўлди. Уруш да

рида чор маъмулари Урта Осиё аҳолисини таъминлаш ҳамда уруш ақтибеларини қоплаш учун Жиззахдан кўп илқдорда гаалла ва чорва моллари олдилар.

Фронт орқасидаги ҳарбий ишлар учун илчилар олиш тўғрисидаги нарядлар тақсимланганда, Жиззах уезди учун энг кўп ўрин берилган эди. Самарқанд областиндан наряд блан олинган 38 минг кишидан қариб 11 минг кишини Жиззах уезди бериши керак эди.

Жиззахда кўзғолон 1916 йилнинг 13 июлида бошланди. Чор маъмулари чақирмоқчи бўлган кишиларнинг рўйхати 10 июльда қалар тузилаб таомланди. Шу ернинг аҳолисини тақилди бўлиш раҳбар Назирхўжа Абдулсоломов кўзғолонга бошчилиқ қилди.

Маҳаллий аҳолининг ҳарбий ишга чақиритиш тўғрисида подшо фармойиши чиққанлиги тўғрисидаги хабар, июль ойининг бошида маъму бўлиши бланок, меҳнаткашлар оммасининг норозилиги тобора кучайиб кетди. Аммо, маъмулар ҳонадонлардан чақирилган аскарлар рўйхатини тузишга киришилари блан, бу порозилиқ айниқса кучайди. Жиззах уездининг аҳолисини илчилар олиш тўғрисидаги подшо фармойишини қитиш муқокама қалар ва бу фармойишини бажаришга қарши очилган-очил фикр блан қилар эди. Уезд бошлиғи полковник Рукин хархил таъиниш, минг-чиларга қарши курашмоқчи бўлди. У, 11 июльда аҳолисини маңитга тўплаб, сафарбарликка қаршиллик кўрсатувчи кишиларга шафқатсиз жазо берилади, деди.

Аммо шаҳар камбағаллари ва меҳнаткаш деҳқонлар маҳаллий маъмуларнинг бойлар блан тил бирктириб, рўйхатли нуқул камбағаллардан тузетганлигини, бойлар ва уларнинг ўғиллари эса, рўйхатга киргизилмаётганлигини хабар тоқдилар. Бу хабар аҳолининг норозилигини яна ҳам кучайтириб юборди. Ҳаззабланган халқ Жиззах шаҳри ва Жиззах уездидаги ҳар бир ерда меҳнаткашлар олиниши муносабати блан илчилар юз бериётганлигини ашкоро муқокама қилдилар ва кўзғолонга қарор қилдилар.

12 июль кечқурун Жиззахнинг эски шаҳар аҳолиси ўртасида чақирилган кўп кишини йиғилишда илчилар бермасликка ва рўйхатларини олиб йиртиб ташлашликка қарор берилди. Эртаси куни, 13 июль эрталаб соат 7 да кўзғолон кўтарган бирнеча минг шаҳар камбағаллари, шаҳар атрофидаги деҳқонлар ва маҳаллий темир йўл илчилари шарниша маҳкамасини тор-мор келтирилди, сафарбар қилиниши лозим бўлган кишиларнинг рўйхатини йиртиб ташладилар ва шарниша Мирзачўл Худоберганини ўзини ўлдирдилар. Сўнгра кўзғолончилар катта оқсоқол Мулла Ылдошевнинг илриасини ҳам тор-мор келтириб, унга ўт қўйилди.

Кўзғолончилар ўртасида илчилар олинишини бекор қилиш ва рўйхатларини йиртиб ташлашнинг талаб қилиб Жиззахнинг янги шаҳрига бориш тўғрисида овозлар эшитила бошлади. Шу пайтда Назирхўжа Абдулсоломов Жиззах беги деб эъон қилинган эди. Кўзғолончилар таёк, калтак, пичок, ўроқ, кетман блан қуролалиб, Абдулсоломовнинг бошчилигида илбада ва отга минган ҳолда Жиззахнинг янги шаҳрига қараб йўа олдилар.

1916 йил кўзғолони Ўзбекистонда рус империализмининг ҳуқуқонлиғига қарши олиб боришнинг миллий озодлик урушини эди. Шу блан бирга бу кўзғолон чоризм намондлари бўлган эксплуататорларга, маҳаллий ҳокимларга, бойларга ҳам қарши кўзғолон эди.

1916 йилги миллий озодлик кўзғолонлари дастлаб Жиззах, Тошкент областларида, сўнгра бутун Фарғона водисидида кучайиб кетди. 1916 йил июль ойида Фарғона водисидида миллий озодлик кўзғолонлари кенг миқёсда кучайиб кетди.

1916 йилда Тошкент кўзғолонидан кейин Фарғона областининг шаҳар ва қишлоқларида чор ҳукуматининг мардиор олиниши қарши кўзғолонлар кучайди. 8 июльда бир жойи, 9 июльда икки жойида кўзғолон бўлди. 11 июльда эса 11 жойида, 12 июльда 24 жойида кўзғолон бўлганлиги қай қилди. Полиция ва ҳарбий маъмулар Фарғона областининг 85 жойида (8 июльдан 18 июльгача) айрим хуружлар бўлганлигини қай қилдилар.

Фарғона областидаги кўзғолон Кўқон уезди, Қайнар волостидида Афғон қишлоғида ашочил меҳнаткашлар оммасининг галабин блан бошлади. Бу галабода меҳнаткашлар мардиорликка олинуларининг рўйхатини ўзгартиган маҳаллий маъмуларга қарши курашдилар.

9 июль эрта блан Кўқон уездининг Гозиевнинг қишлоғида ашочил аҳоли воқоат ҳолини, унинг илбирси ва йиғилиш ўлдирди. Шу уездининг Янгиқўрғон волостидида Шайхлар қишлоғида тўпчанган оломон қишлоқ оқсоқолларининг ўйига бостириб кириб, рўйхатларини йиртиб ташлаш ва унинг ўйига ўт қўйиб юборди.

9 июльда Андижондаги Жоми маңитига 500 га яқин киши тўпланди. Уезд ҳокими мардиорликка олинуларининг рўйхатини эъон қилганда ҳамма раъабланди ва: «мардиорликка одам бермаймиз» деб, маҳаллий маъмуларини йиқитиш блан тақид эди. Қўти учган полициячилар уезд бошлиғи Бржезинский блан бирга қочдилар. Кўзғолончилар орасида пахта завоҳларининг илчилари, қосиблар ҳам кўп эди. Булар таёк, кетман, топ ва шу сингари нарсаларни кўтариб, янги шаҳарга қараб йўа олдилар. Шу пайтда Андижон бойларидан блан Иноқ Қосимов кўзғолончиларга бундай ҳоли: «Халқ ҳокимларга бўйсунини ва қонун талабларига итбат қилиш керак».

Бу галли эшитган оломон Иноқбойни калтаклади. Оломон янги шаҳар томон борди. Оломон сафарбарлик бекор қилиниши ва мардиорликка олинуларининг рўйхатини йиртиб ташлашнинг талаб қилди. Уезд бошлиғи казаклар ва полициячилар блан бирга кўзғолончиларга қаратиб миқтиқлардан ўт очди. 4 киши ўлдирди, 12 киши ярадор бўлди. Шундан кейин одамлар тарқалишди.

Скобелев уездининг меҳнаткашлари чор полициясига ва қишлоқларига эмас, балки маҳаллий ҳокимларга ва маҳаллий эксплуататорларга ҳам қарши курашдилар. Бу уездаги кўзғолон 10 июльда бошланди 14 июльгача давом эди.

Марғилондаги кўзғолон айниқса кенг ёйилди. 10 июльда ўтар кечаси кўзғолон раҳбарлари халқни мардиорликка олишга қарши оммасий норозилиқ билдиришга

чақирдилар. 10 июль эрта блан ўрла майдонига кўп одам йиғилди. Сафарбарликка олиш тўғрисидаги буйруқни ўқиб бериш учун келган маҳаллий маъмулар майдон ўртасига зўрға ўта олдилар. Одамлар «Мардиорликка ҳеч кишини бермаймиз» деб ҳитоб қилдилар. Халқнинг галаби охири. Оломон уч горооволини, уч илриабини, бир оқсоқолни ўлдирди. Бу воқеа полициястернинг айтишича, бирнеча минут ичида бўлиб ўтган. Скобелевдан Марғилонга юларча казак аскар юборилди. Аммо одамлар казаклар етиб келгунча тарқалишдилар. Казакларнинг бир қисми Наманган йўлини тўсди. Улар кўзғолончиларга ёрдам бериш учун Ёзёвон волостидан Марғилонга қараб йўла чиққан 3—4 минг деҳқонга қарши курашмоқчи эдилар. Кўзғолончилар таёк, топ, кетман, ўроқ блан қуролалиб эди, баъзиларида миқтиқ ҳам бор эди. Казакларнинг келаетганини эшитган оломон қишлоқларга тарқалиб кетди ва қишлоқларда маҳаллий ҳокимлар блан тўдашуш бўлди. Уша пайтда Марғилон шаҳрининг гарбидида Файзобод волости ва унинг рўйхатини йиқитиш волостидида гаълаблар бўлди. Бу, волостларда халқ оудаси, унинг одами, оқсоқоллар ва элликбошлар ўлдирди. Полиция ва казаклар оломонга қарата ўт очдилар, кўзғолончилардан бир қанчаси ўлиб, бир қанчаси ярадор бўлди.

11 июль эрта блан Наманганнинг эски шаҳридаги майдонга жуда кўп киши тўпланди. Булар сафарбарликка олинуларининг рўйхатларини тузишдан воз кечини талаб қилдилар. Ҳаззабланган одамлар: «Бржезинский, бошларининг мардиорликка беришганидан кўра ўзганиниз ахшироқ!» деб қичқардилар. Аскарлар кўзғолончиларнинг тўлига тутдилар. Оломон орқасга чеккиди. Аммо кейинчалик яна майдонга тўпчанган одамлар аскарларга қарши чиқдилар. Икки ўртадаги тўқилишда кўзғолончилардан 112 киши ўлиб ва 38 киши ярадор бўлди. Уша кун кечқурун Ёзёвон волостининг Шўрўрғон деган ерида деҳқонлар воқоат ҳолини ўлдирдилар ва чорва молларини ҳамма қишлоқ хўжалиқ маҳсулатларини рўйхатга олчи комиссионига эъосини калтакладилар.

Фарғона водисидида миллий озодлик ҳаракати шу тарада кенгай борди. 13 июльда Наманганда Фарғона областининг ҳарбий генерал губернатори Гиппарусе чошон кишиб, бошига салла ўраб нутқ оқылди. У қўрғондан қишлоқларга қараб, халқни чор ҳукуматини қулашга чақирди. Бу нафронг ватига бермади. Фарғона водисидидаги кўзғолон тобора кенгайди.

Ҳисобга олишган очик қуролаи кўзғолонларнинг 21 процентини Скобелев уездида, 36 процентини Наманган уездида, 25 процентини Андижон уездида, 18 процентини Кўқон уездида бўлган. Бу кўзғолонларнинг ҳаммаси ушмаган ҳолда ўтди. Кўзғолончиларнинг раҳбарлари йўа эди, Фарғона областидаги кўзғолончиларнинг бир-биридан блан алоқаси йўа эди. Аммо бошларига кўзғолонларнинг муҳим хусусияти шундаки, бу кўзғолонлар оммасий тус олиб, бутун Фарғона водисига ёйилди. Кўзғолон тобора инқилобий тус

га кирди. Юқорида келтирилган фактлар Фарғона водисидидаги меҳнаткашлар пошхоқ ҳукуматига, мустамлакачиларга қарши курашмоқчи қозмай, шу блан бирга сутқўрларга, бойларга, миршабларга ва подшоқ ҳукуматига тарафдор бўлган одамларга ҳам қарши курашмоқчи эди. Кўзғолончилар маҳаллий эксплуататорлардан — сутқўрлардан, бойлардан вексёл, пасиқаларни ва меҳнаткашларни қўлиқка солган бошқа ҳужжатларни тортиб олиб йиртиб ташладилар.

1916 йилдаги миллий озодлик кўзғолонини ҳаракатга келтирган асосий куч — дейилади партия тарихи институтининг тезисларида камбағал — ўрта деҳқонлар ва шаҳар камбағаллари эди. Кўзғолонда қишлоқ хўжалиқ илчилари, батраклар, пахта завоҳларидидаги ўзбек илчилар қатнашдилар.

Маҳаллий эксплуататорлар, феодаллар, бойлар, рухонийлар 1916 йил кўзғолонига халққа қарши чиқдилар. Жамиялар ҳам чоризм томонида бўлиб, кўзғолончиларга қарши курашдилар. Улар оммасий инқилобий ҳаракатдан қўрқар эдилар. Улар мардиорликка олиниш ёқлаб, халқни шунга даъват қилдилар, мардиор олуш комитетларини уштиришга қатнашдилар, бу комитетларга раҳбарлик қилдилар. Фронт орқасидида ишларга мардиор олиш учун зўр бериб агитация олиб бордилар.

Миллий озодлик кўзғолонидида кенг меҳнаткаш деҳқонлар оммасининг, илчилар камбағаллари ва пролетар ҳамда илри пролетар унсурларининг иштироки кўзғолонни кенг халқ ҳаракатига айлантди. Ўзбек халқининг кураш тарихида бу кўзғолон биринчи марта шундай кенг тус эди.

Аммо тарихий сабабларга кўра, у муваффақиятсиз тамом бўлди. Чор ҳукумати кўзғолонни бостириш ва кўзғолон қатнашчиларини шафқатсиз ўч олди. Аммо тўқилган қонлар бекор кетмади. Кўзғолон халқ киши учун курашувчи янги кўчаларни майдонга чиқарди. Кўзғолон меҳнаткашлар сифий онгининг ўсишига ва инқилобий курашнинг кучайишига йўа очиб берди. 1916 йил кўзғолонининг тарихий аҳамияти шунда.

Кўзғолон бостирилган бўлса ҳам ўзбек халқи учун катта сабоқ бўлди. Ўзбек халқи ўз афсари ва душманларини бир-бирдан ажратилиш ўрганиди. Кўзғолон вақтида феодаллар, буржуазия ва жадидларнинг қилган қонлини меҳнаткашларнинг кўзини очди. Кўзғолон бостирилгандан кейин чоризмга нисбатан душманлик авж олди, маҳаллий халқ ўртадаги сиқиб қарама-қаршиликлар кескинлаша борди. Кенг меҳнаткаш деҳқонлар оммаси, пролетар ва илри пролетарлар, большевиклар партиясининг раҳбарлигида, улуғ рус халқининг ёрдами соисида зулм кишанларини абадий нарчалаб ташлаш мумкин эканлигига ишондилар.

3. МАВЛОНИЙ.

Кўзғолончилар марширонли Маҳмудбек деган мингбошини ўлдирмоқдалар.

Рассом Ф. Гаврилов чизган сурат.

Узбекистонда бўлиб ўтган миллий озодлик кўзғолонининг 30 йиллиги муносабати блан Фарғона шаҳридаги ўлкани ўрганиш музейи хузурида балний кўргазма ташкил этилди. Кўргазмада 1916 йил кўзғолонининг тарихий моҳиятини тасвирлаб беришдан жуда кўп материаллар — пахталар, фото суратлар расмлар бор.

Рассом Гаврилов томонидан илланган расмларда миллий озодлик кўзғолонига қатнашган қаҳрамонлар, кўзғолончиларнинг ҳаракатлари жуда равшан тасвирлаб берилган. Фарғона, Марғилон ва Кўқон уездарида бўлиб ўтган кўзғолонларга бағишланган тўпчанган материаллар анча фактларга бойдир.

Ленин ва Сталиннинг миллий озодлик кўзғолонлари тўғрисидаги сўзларидан келтирилган ишталар кўргазмадаги материалларни бошгайта.

Кўргазмани шаҳар меҳнаткашлари келиб кўрмоқдалар ва ўзбек халқининг 1916 йилдаги миллий озодлик кўзғолонини ҳақиқияти материаллар блан танилмоқдалар.

Узбекистонда бўлиб ўтган миллий озодлик кўзғолонининг 30 йиллиги муносабати блан Фарғона шаҳридаги ўлкани ўрганиш музейи хузурида балний кўргазма ташкил этилди. Кўргазмада 1916 йил кўзғолонининг тарихий моҳиятини тасвирлаб беришдан жуда кўп материаллар — пахталар, фото суратлар расмлар бор.

Рассом Гаврилов томонидан илланган расмларда миллий озодлик кўзғолонига қатнашган қаҳрамонлар, кўзғолончиларнинг ҳаракатлари жуда равшан тасвирлаб берилган. Фарғона, Марғилон ва Кўқон уездарида бўлиб ўтган кўзғолонларга бағишланган тўпчанган материаллар анча фактларга бойдир.

Ленин ва Сталиннинг миллий озодлик кўзғолонлари тўғрисидаги сўзларидан келтирилган ишталар кўргазмадаги материалларни бошгайта.

Кўргазмани шаҳар меҳнаткашлари келиб кўрмоқдалар ва ўзбек халқининг 1916 йилдаги миллий озодлик кўзғолонини ҳақиқияти материаллар блан танилмоқдалар.

Узбекистонда бўлиб ўтган миллий озодлик кўзғолонининг 30 йиллиги муносабати блан Фарғона шаҳридаги ўлкани ўрганиш музейи хузурида балний кўргазма ташкил этилди. Кўргазмада 1916 йил кўзғолонининг тарихий моҳиятини тасвирлаб беришдан жуда кўп материаллар — пахталар, фото суратлар расмлар бор.

Рассом Гаврилов томонидан илланган расмларда миллий озодлик кўзғолонига қатнашган қаҳрамонлар, кўзғолончиларнинг ҳаракатлари жуда равшан тасвирлаб берилган. Фарғона, Марғилон ва Кўқон уездарида бўлиб ўтган кўзғолонларга бағишланган тўпчанган материаллар анча фактларга бойдир.

Ленин ва Сталиннинг миллий озодлик кўзғолонлари тўғрисидаги сўзларидан келтирилган ишталар кўргазмадаги материалларни бошгайта.

Кўргазмани шаҳар меҳнаткашлари келиб кўрмоқдалар ва ўзбек халқининг 1916 йилдаги миллий озодлик кўзғолонини ҳақиқияти материаллар блан танилмоқдалар.

Узбекистонда бўлиб ўтган миллий озодлик кўзғолонининг 30 йиллиги муносабати блан Фарғона шаҳридаги ўлкани ўрганиш музейи хузурида балний кўргазма ташкил этилди. Кўргазмада 1916 йил кўзғолонининг тарихий моҳиятини тасвирлаб беришдан жуда кўп материаллар — пахталар, фото суратлар расмлар бор.

(ОХИРИ ТУРТИНЧИ БЕТДА)

